خبر خوش

تپه باستانی «پیسا» پارک می‌شود

همیشه این دلخوری وجود دارد که چرا بسیاری از محوطه ها و تپه های باستانی، کاوش شده یا نشده به امان خدا رها می شوند و نه تنها محافظتی از آنها نمی شود، بلکه هیچ بهره‌برداری گردشگری مفیدی هم از آنها صورت نمی گیرد. اما ظاهرا در آینده نزدیک شاهد یک اتفاق خوش در همین زمینه در همدان هستیم؛ اتفاقی که فعلا خبرش آمده و منتظریم به بوته عمل برسد.

خبر مذکور می گوید قرار است تپه باستانی پیسا در شهر همدان به یک پارک بزرگ فرامنطقه‌ای شامل مجموعه باستانی، گردشگری و تفریحی تبدیل شود که البته رئیس مرکز مطالعات و پژوهش‌های شورای شهر همدان گفته فعلا طرح تبدیل این محوطه به پارک به تصویب شورای اسلامی همدان رسیده است.

محوطه تپه باستانی پیسا در کنار بلوار آیت‌ا... نجفی و جاده استراتژیک غار علیصدر در مساحت حدود ۸۶ هکتار قرار دارد.

محدوده تپه پیسا به دلیل همجواری با سکونتگاه‌های غیررسمی از پتانسیل قابل توجه برای ساخت‌وسازهای غیرقانونی و غیرمجاز و ایجاد یک سایت ناهمگون با بافت شهری و فضای کالبدی کهن‌شهر همدان برخوردار است و ابراهیم مولوی می گوید: بر این اساس در راستای جلوگیری از این اتفاق نامیمون، طراحان شهرداری همدان با استفاده از تجربیات استادان دانشگاه بوعلی‌سینا به طراحی این پارک در چند فاز اجرایی اقدام کردند.

تپه پیسا طبق یافته‌های علمی باستان‌شناسی از زیستگاه‌های اصلی و مهم دوران و عصر مفرغ بوده که نقش بسیار مهمی در مدنیت و شهرنشینی و پایتختی قوم ماد در هگمتانه داشته است. / جام‌جم‌دیلی

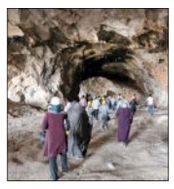

به طرح‌های نیمه‌تمام گردشگری، تسهیلات پرداخت می شود

ایام فجر است و زمان افتتاح و کلنگ زنی انواع پروژه های گردشگری و توجه به فعالان این حوزه. در همین خصوص از خراسان شمالی خبر خوش اعطای تسهیلات به طرح های نیمه تمام گردشگری به گوش می رسد که مدیر میراث استان آن را اعلام کرده و گفته شرطش آن است که این طرح ها با پیشرفت فیزیکی بیش از ۴۰ درصد همراه باشد. حبیب یزدان‌پناه گفته متقاضیان و فعالان حوزه گردشگری می‌توانند به‌منظور دریافت تسهیلات و تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام خود و دریافت اطلاعات بیشتر از طریق سامانه بهین یاب اقدام کنند.

و اما علی محمدی، رئیس اداره میراث‌فرهنگی تربت حیدریه در خراسان رضوی هم از برگزاری تورهای تخصصی گردشگری همزمان با دهه فجر در این شهرستان خبر داده و گفته این تورها با هدف معرفی جاذبه‌های شاخص و کمتر شناخته شده شهرستان، ویژه مهدهای کودک، دانش آموزان، دانشجویان و طلاب حوزه‌های علمیه درحال برگزاری است. / جام جم دیلی

نمایی از مردان نمکی در موزه باستان شناسی زنجان

یک باستان‌شناس از یافته‌های جدید درباره مومیایی‌های معدن نمک زنجان می‌گوید

مردان نمکی، گردو دوست داشتند

معدن نمک چهرآباد حدود ۷۰ کیلومتری شمال غرب زنجان در یک منطقه کوهستانی قرار گرفته است. از سال‌های ۷۲ تا ۸۶ بقایای ۶ مرد نمکی در این معدن کشف شد و کاوش در منطقه همچنان ادامه دارد؛ کاوش‌هایی که هر بار راز جدیدی از زندگی آنها را برملا می کند

گروه ایران

زمستان ۷۲ بود. یک زمستان سرد و یخبندان و برفی. معدنکاران معدن نمکی چهرآباد زنجان اما همچنان مشغول کار بودند، هم خودشان و هم بلدوزرهایشان. تا پیش از سال ۷۲ بهره‌برداری نمک از این معدن به روش سنتی و ابزارهای دستی انجام می شد، اما از آن سال و با سپردن معدن به یک شرکت بهره بردار، ماشین آلات مکانیکی جای ابزارهای دستی را گرفت. یکی از اولین روزهای سرد زمستان که بلدوزرها به جان دیواره های نمکی معدن افتاده بودند و بیل هایشان بالا رفت، وقتی پایین آمد، غیر از نمک های سفید معدن، چیزی شبیه یک نیم تنه انسانی با ریش و موی بلند و گوشواره‌ای در گوش، در آن بود... اولین مرد نمکی مومیایی شده ایرانی کشف شده بود... کار با بلدوزر همچنان در معدن ادامه یافت تا پاییز سال ۸۳ که بقایای اسکلت دیگری در بیل یکی از بلدوزرها دیده شد، این بار اما متلاشی... دومین مرد نمکی ایرانیان... ۱۱ سال بعد سومین مرد نمکی هم داخل بیل بلدوزرها گرفتار شد و دوباره متلاشی.

مردهای نمکی اما انگار قیام کرده بودند و یکی یکی از خواب گران نمکی سربرمی‌داشتند. مردهای نمکی شماره ۴ و ۵ و ۶ هم تا سال ۸۶ از دل خروارها نمک سنگی بیرون آمدند که سالم‌ترینشان مرد شماره ۴ بود. مردهای نمکی که سه‌نفرشان، پیام آوران دوران هخامنشی و سه نفرشان رسولان دوران ساسانی بودند، حالا ۲۰ سالی می شود با صدها راز در سینه هایشان در موزه ایران باستان تهران و موزه باستان شناسی زنجان، در قفسی شیشه ای آرمیده اند. با این حال هر روز برگی از قصه زندگیشان برملا می شود.

مهاجرت به قصد کار

ابوالفضل عالی، باستان‌شناسی زنجانی است که از برخی رازهای زندگی مردان نمکی باخبر است. عالی که معتقد است بقایای پیدا شده در معدن نمک چهرآباد نشان دهنده هشت مرد نمکی است و نه شش مرد، به ایلنا می‌گوید: باتوجه به پیدا شدن مردان نمکی می‌توان گفت از دوره هخامنشی تا همین حالا شاهد استخراج نمک بودیم و هستیم. همچنین می دانیم در دوره هخامنشی افرادی به عنوان معدنکار فعالیت داشتند که بومی آن مناطق نبودند و از شمال شرق ایران و تهران و قزوین برای کار به معدن نمک زنجان آمده بودند.

این باستان شناس درخصوص محل اقامت مردان نمکی هم می گوید: برخی روستاها و استقرارها به‌خصوص در دوره ساسانی شناسایی شده که معدنکاران برای استراحت به آنجا می‌رفتند. البته معدنکاران یک کمپ موقت نیز داشتند که در آن اقامت می‌کردند و می‌توان گفت بعد از کار در معدن برای استراحت به آنجا هم می‌رفتند. حیواناتی مانند اسب، الاغ و سگ نگهداری می‌کردند و با خود به درون تونل‌های معدن می‌بردند.

خوراکی مردان نمکی

عالی درخصوص آن‌که تاکنون چند درصد محوطه معدن، کاوش شده و چند درصد آن باقی مانده و نیاز به کاوش دارد تا همه رازهای مردان نمکی کشف شود هم می گوید: شاید به حدود دو فصل دیگر کاوش نیاز باشد تا بتوان بررسی و تحقیقات بیشتری درخصوص مردان نمکی انجام داد آخرین کاوش‌ها حدود دو سال پیش بود که با گروه باستان‌شناسان آلمانی انجام شد. طی این سال‌ها بررسی‌ها و تحقیق روی اشیاء و کشفیات صورت گرفت که حاوی اطلاعات جالبی بود، از قبیل این‌که بیشتر مردان نمکی بدن سالمی داشتند و دندان‌هایشان هم کاملا سالم بود. در معدن چهرآباد یافته‌های متنوعی داشتیم که بخشی از آنها فضولات انسانی بودند و مورد آزمایش قرار گرفتند. به این نتیجه رسیدیم که در دوره هخامنشیان از گوشت و غلات استفاده می‌کردند و در کنار آن میوه هم می‌خوردند، اما نسبت استفاده از میوه در دوره هخامنشیان نسبت به ساسانیان کمتر بود. چنان‌که در این معدن انواع هسته میوه‌ها و حتی میوه‌های خشک شده را پیدا کردیم. در دوره هخامنشیان گردو و زردآلو پیدا کردیم و تنوع میوه‌های کشف شده از دوره ساسانیان در معدن نمک چهرآباد متنوع‌تر است که شامل انار، گردو، زردآلو، زیتون و ازگیل می‌شود.

بیماری انگلی سراغ آنها هم می آمد

دامنه کشفیات جدید باستان شناسان حتی به وضعیت بهداشتی و درمانی مردان نمکی هم کشیده شده و باستان شناس زنجانی درخصوص‌شان می گوید: از آنجا که مردان نمکی برخی از حیوانات مانند اسب، الاغ و سگ را در معدن نگهداری و از برخی گوشت‌ها مانند گوشت گاو و گراز تغذیه می‌کردند، برخی از آنها دچار بیماری انگل بودند. این تحقیقات توسط باستان‌شناسان مختلف تایید شده است. البته این احتمال هم وجود دارد که برخی انگل‌ها از حیوانات به انسان سرایت کرده باشد.

چرا معدن ریزش کرد؟

اما اصلا چرا معدن ریزش کرده و مردان نمکی زیر لایه‌های نمک مدفون شده‌اند؟ این سوالی است که عالی درباره آن می گوید: دقیقا مشخص نیست چرا این معدن ریزش کرده و مردان نمکی میان لایه‌هایی از نمک مانده‌اند، اما مشخص است این ریزش در دوره‌های مختلف انجام شده.

در دوره هخامنشیان یک بار و در دوره ساسانیان دو بار ریزش کرده است. ریزش معدن می‌تواند به زلزله ارتباط داشته باشد ضمن آن‌که در این معدن شاهد لایه‌های رس هستیم که سبب سست شدن معدن می‌شود و ریزش آن را به‌وجود می‌آورد.

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۵۵۹۳

جدول عادی

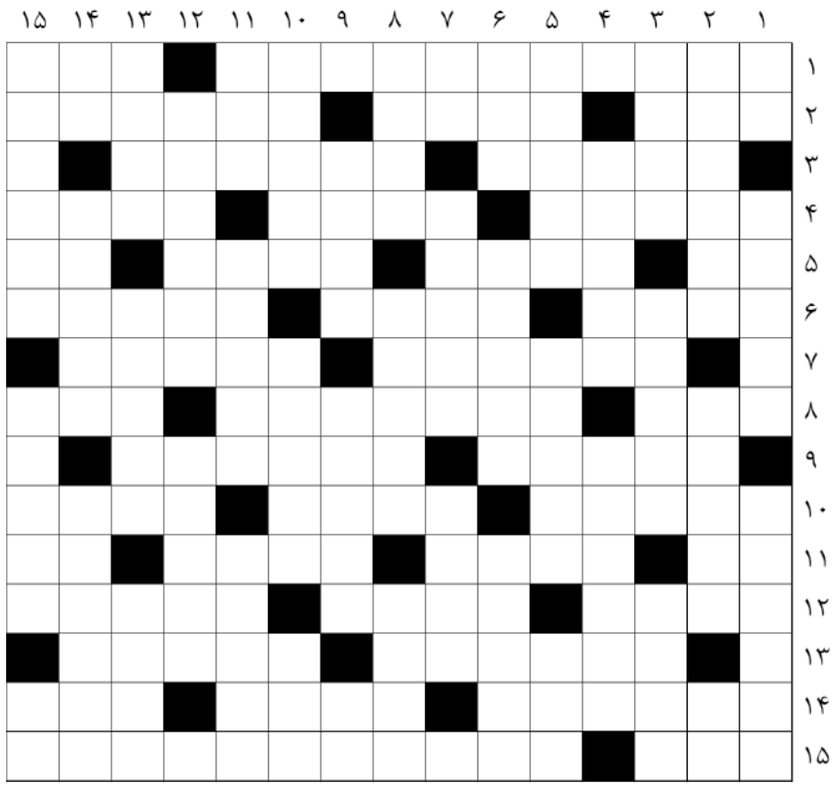

افقی: ۱) از جاذبه‌های گردشگری نیشابور- میوه ریز شیرین ۲) هواکش بالای اجاق‌گاز- نظر مجتهد- کوتاه‌تر از مسیر اصلی ۳) شهری در ایالت واشنگتن- نوعی سس سالاد ۴) فرشته مهر- لایه محافظ دندان- برداشت خاص از موضوعی ۵) خمیدگی کاغذ- سنگی زینتی- وسیله تولید نور هنگام عکس گرفتن- دوتا نون ۶) ماه پیروزی انقلاب- به یکدیگر ساییده‌شده- مادر ۷) سمی کشنده - تحقیق ۸) بی‌حال- فریب و نیرنگ- واحد اندازه‌گیری اختلاف پتانسیل الکتریکی ۹) سرعت بخشیدن- مرکز سیاسی و اداری هر کشور ۱۰) بر پشت استر می‌نهند- سلول جنسی بالغ- جلال ۱۱) مخفف اگر- سرشت- صفت باد- حرف ندا ۱۲) گرو گذاشته شده- خردمند- اولین پایتخت امپراتوری عثمانی ۱۳) متناوب- خانه زیرزمینی ۱۴) تبعیدگاه ناپلئون- اقامت گزیدن- پرستار ۱۵) همسر حضرت یعقوب(ع)- مجموعه تلویزیونی در حال بازپخش شبکه دو سیما که قهرمان آن هانیکو نام دارد.

عمودی: ۱) سودای ناله- با برکت- از تفریحات مهیج آبی در شهرهای ساحلی ۲) گناهکار- کوکب- گیاه تالاب ۳) ویرایش- نوعی سلاح که پی‌درپی شلیك می‌کند- انجمن بین‌المللی حمل‌ونقل هوایی ۴) اهل ارمنستان- شوفر ۵) کلام- روز جمعه- فرزند عرب ۶) همراه متل- قدغن- استانی در جنوب ترکیه ۷) ضمیری عربی- اسرارآمیز- معبر ۸) دارای فرهنگ خرافی- فرنگ- وجود ندارد ۹) جان‌ها- نخ بافتنی- کار ناتمام! ۱۰) آرزوها- نوعی بازی سریع در شطرنج- سنت‌ها ۱۱) کامیون ارتشی- نیم‌تنه زمستانی- چاه فاضلاب ۱۲) به مرحله چاپ و توزیع رسیدن کتاب- راضی ۱۳) پایین آمدن قیمت- کشوری درون خاك آفریقای جنوبی- هر بخش از مسابقه بوکس ۱۴) شبکه گسترده جهانی- یخ زیر ناودان- از اجزای پوششی گل ۱۵) ترکیب بلغور گندم با گوجه‌فرنگی- سرمه- نت آخر.

جدول ویژه

افقی: ۱) با همه توان و امکانات- صدای کلفت ۲) از نمازهای یومیه- ضروری- فیلمی ساخته مارتین اسکورسیزی ۳) در هم داخل شدن- پشت‌میزنشین ۴) شیطان- خانه ساحلی- همسایه مرند ۵) رام‌نشده!- مقر حکومت مارشال پتن- ایالتی در آمریکا- شهر توت ۶) رودخانه ارس- متعفن و گندیده- فرآیند ۷) نحوه فرورفتن آجرها در ساختمان- دلیل ۸) خجلت- سنگ قیمتی درون صدف- سیاره عطارد ۹) پیش‌غذا- دانه‌های ریز گیاهی برای مداوای سرفه‌های مزمن ۱۰) نوعی اردك- روز بعد- دزدی ۱۱) طاقچه‌بالا- انجمن بین‌المللی حمل‌ونقل هوایی- از جنس آهن- تخم‌مرغ انگلیسی ۱۲) گل شب‌بو- رشته باریك و دراز- سرایت بیماری ۱۳) از جشن‌های قدیم ایرانیان- کتاب طب ابن‌سینا ۱۴) رب‌النوع آفتاب- درختی جنگلی با چوب سفید- کشتی جنگی ۱۵) دیشب- فیلمی ساخته زنده‌یاد علی حاتمی.

عمودی: ۱) صدای گوسفند- طمأنینه- نیکبخت ۲) نام‌آوری- ونیز برزیل- رودی در ایتالیا ۳) حجاب برتر- سهل‌انگاری- اصلاح عکس پس از ظهور ۴) تعلیم- سال پنجم ترکی ۵) تونتاب- نگاه کردن- بخش غیرمادی وجود انسان ۶) نوعی پارچه حریر- دزد- وضعیت دشوار ۷) سد خوزستان- دستگاه قدیمی نمایش‌فیلم- شرمنده ۸) شور- هم‌سان- بیماری کم‌خونی ۹) سازی زهی- ردیاب- مکمل زیبایی رو ۱۰) پرده سینما- نامربوط- خوشخوان ۱۱) اسم- امانتی- لطف و مهربانی ۱۲) چرخه- فراموشی ۱۳) عاشق- پوستین‌دوز- ساز کوبه‌ای شرق آسیا ۱۴) N- کهنه و فرسوده- شهری در خراسان رضوی ۱۵) از آش‌های معروف کرمانشاه- سپور- درخت زبان گنجشك.

حل جدول عادی شماره ۵۵۹۲

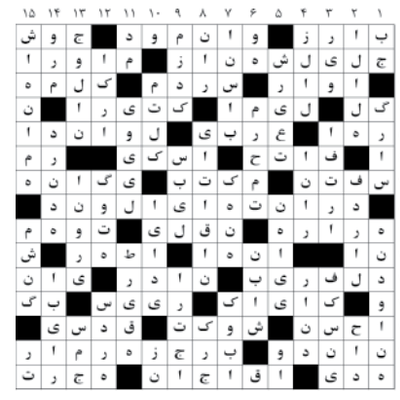
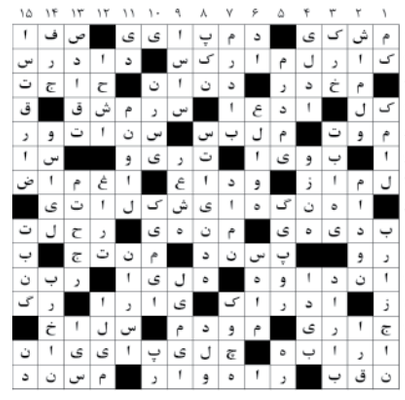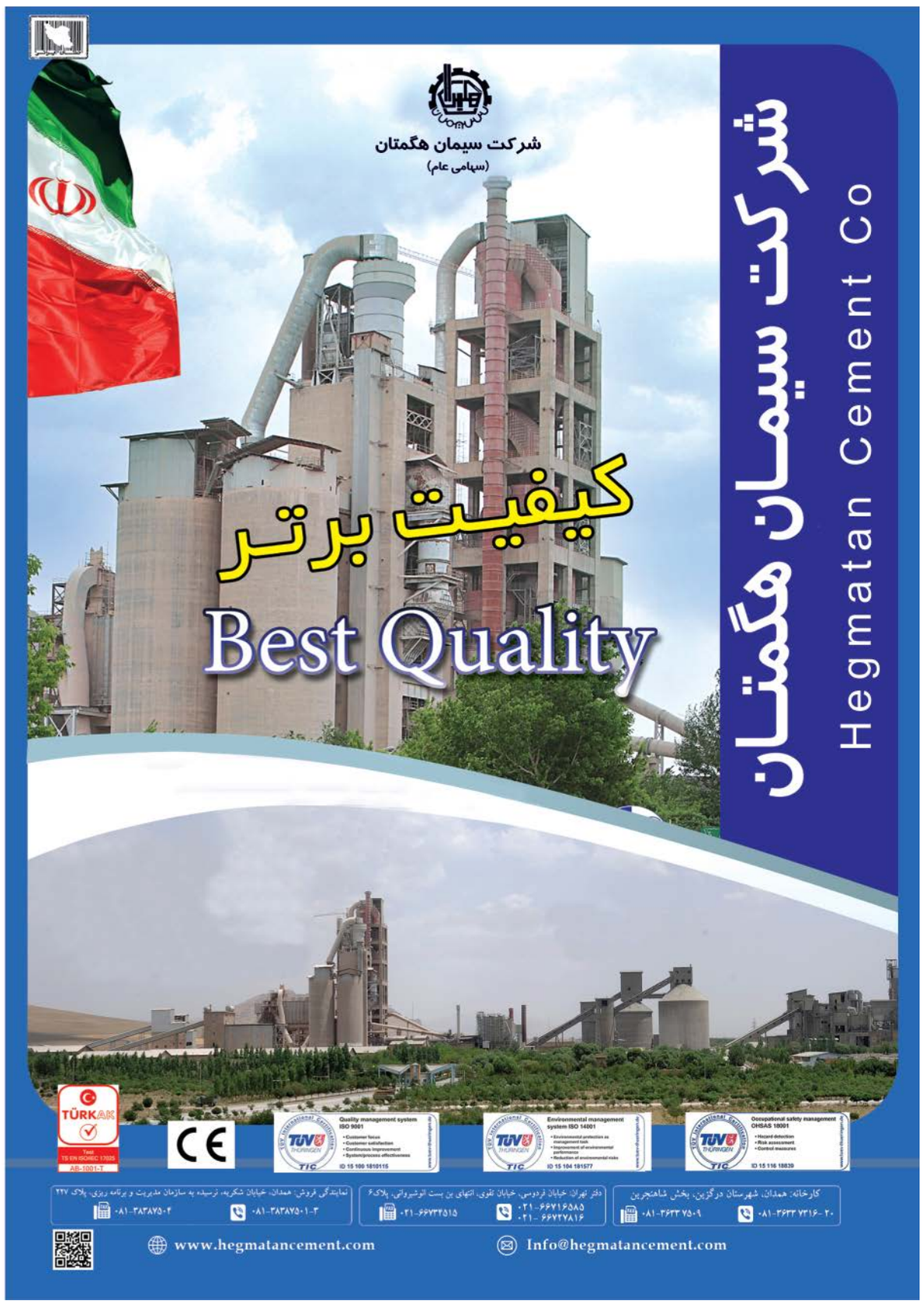
حل جدول ویژه شماره ۵۵۹۲